

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2024. április 25.*

„Előzetes döntéshozatal – Szociális biztonság – 883/2004/EK rendelet – Családi ellátások – 68. cikk – Halmazódás esetén alkalmazandó elsőbbségi szabályok – A másodlagosan illetékes tagállam intézményének azon kötelezettsége, hogy a családi ellátások iránti kérelmet továbbítsa az elsőbbség alapján illetékes tagállam intézményéhez – Családi ellátások iránti kérelem hiánya a gyermek lakóhelye szerinti tagállamban – Az egyik szülő munkavállalói tevékenységének helye szerinti tagállamban folyósított családi ellátások részleges behajtása”

A C-36/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Finanzgericht Bremen (brémai pénzügyi bíróság, Németország) a Bírósághoz 2023. január 25-én érkezett, 2023. január 19-i határozatával terjesztett elő az

L

és

a **Familienkasse Sachsen der Bundesagentur für Arbeit**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: F. Biltgen tanácselnök (előadó), J. Passer és M. L. Arastey Sahún bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: N. Mundhenke tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. november 22-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Familienkasse Sachsen der Bundesagentur für Arbeit képviselőjében M. Gößling, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviselőjében J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek és J. Vláčil, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: L. Fiandaca avvocato dello Stato,
- a holland kormány képviselőjében E. M. M. Besselink és M. K. Bulterman, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, J. Lachowicz és A. Siwek-Ślusarek, meghatalmazotti minőségben,
- a szlovák kormány képviselőjében E. V. Drugda és S. Ondrášiková, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében F. Clotuche-Duvieusart és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.) 68. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az L és a Familienkasse Sachsen der Bundesagentur für Arbeit (a szövetségi munkaügyi hivatal szászországi családi támogatást folyósító pénztára, Németország; a továbbiakban: családi támogatást folyósító pénztár) között az L részére folyósított családi támogatások részleges visszatérítése iránt ez utóbbi által benyújtott kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1408/71 rendelet

- 3 Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o.) módosított és naprakésszé tett, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1408/71 rendelet) 76. cikke az alábbiakat írta elő:

„(1) Ha ugyanazon időszak folyamán ugyanazon családtag után és valamely foglalkozás folytatásának indokával [helyesen: kereső tevékenység folytatása alapján] a családi ellátásokat a családtagok lakóhelye szerinti tagállam jogszabályai írják elő, a másik tagállam jogszabályaival összhangban járó családi ellátásokra való jogosultságot – ha a 73. vagy 74. cikk ezt előírja [helyesen: adott esetben a 73. vagy 74. cikk alkalmazásával] – az első tagállam jogszabályaiban előírt összeg erejéig felfüggesztik.

(2) Ha az ellátásokra vonatkozó kérelmet nem a családtagok lakóhelye szerinti tagállamban nyújtották be [helyesen: Ha ellátásokra vonatkozó kérelmet a családtagok lakóhelye szerinti tagállamban nem nyújtanak be], a másik tagállam illetékes intézménye ugyanúgy alkalmazhatja az (1) bekezdés rendelkezéseit, mintha az ellátásokat az első tagállamban nyújtották volna [helyesen: nyújtanák].”

A 883/2004 rendelet

- 4 A 883/2004 rendelet (35) preambulumbekkezdése értelmében:

„Az ellátások indokolatlan halmozódásának elkerülése érdekében elsőbbségi szabályok meghatározására van szükség az illetékes tagállam jogszabályai szerinti és a családtagok lakóhelye szerinti tagállam jogszabályai szerinti családi ellátásokra vonatkozó jogosultságok halmozódása esetén.”

- 5 E rendelet 1. cikkének a)–c) pontja a következő fogalom meghatározásokat tartalmazza:

„E rendelet alkalmazásában:

- a) »munkavállalói tevékenység«: bármely tevékenység vagy azzal egyenértékű helyzet, amelyet az ilyen tevékenység vagy azzal egyenértékű helyzet fennállásának helye szerinti tagállam szociális biztonsági jogszabályai ilyenként kezelnek;
- b) »önálló vállalkozói tevékenység«: bármely tevékenység vagy azzal egyenértékű helyzet, amelyet az ilyen tevékenység vagy azzal egyenértékű helyzet fennállásának helye szerinti tagállam szociális biztonsági jogszabályai ilyenként kezelnek;

c) »biztosított személy«: a III. cím 1. és 3. fejezete alá tartozó szociális biztonsági ágazatok tekintetében az a személy, aki az ellátásokhoz való jogosultság tekintetében a II. cím szerint illetékes tagállam jogszabályaiban meghatározott feltételeknek megfelel, e rendelet rendelkezéseinek figyelembevételével”.

6 Az említett rendelet 11. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A 12–16. cikk rendelkezéseire is figyelemmel:

a) a munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként egy tagállamban tevékenységet folytató személyek az adott tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartoznak;

[...]”

7 Ugyanezen rendelet „Az ellátások egyes csoportjaira vonatkozó különleges rendelkezések” című III. címének a családi ellátásokra vonatkozó 8. fejezete tartalmazza a 67–69. cikket.

8 A 883/2004 rendelet „A másik tagállamban lakóhellyel rendelkező családtagok” című 67. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Egy személy az illetékes tagállam jogszabályainak megfelelően jogosult családi ellátásokra a másik tagállamban lakó családtagjai után is, mintha a családtagok is az előbb említett tagállamban rendelkeznének lakóhellyel. A nyugdíjas azonban a nyugdíja tekintetében illetékes tagállam jogszabályainak megfelelően jogosult családi ellátásokra.”

9 E rendelet „Halmazódás esetén alkalmazandó elsőbbségi szabályok” című 68. cikke értelmében:

„(1) Ha ugyanazon időszak és ugyanazon családtagok tekintetében egynél több tagállam jogszabályai alapján nyújtanak ellátásokat, a következő elsőbbségi szabályokat kell alkalmazni:

a) a több tagállam által különböző alapokon fizetendő ellátások esetében az elsőbbségi sorrend a következő: először a munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenységeken alapuló jogosultságok, másodsor a nyugdíj folyósításán alapuló jogosultságok, és végül a lakóhely szerint szerzett jogosultságok;

b) a több tagállam által azonos alapon fizetendő ellátások esetében az elsőbbségi sorrendet a következő kiegészítő kritériumok alapján határozzák meg:

i. munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenység alapján megnyílt jogosultságok esetében: a gyermekek lakóhelye, feltéve, hogy ott ilyen tevékenységet folytatnak, továbbá kiegészítésként, megfelelő esetben az összeütköző jogszabályok által előírt ellátások közül a legmagasabb összeg. Az utóbbi esetben az ellátások költségeit a végrehajtási rendeletben megállapított kritériumok szerint megosztják;

[...]

iii. a lakóhely alapján megnyílt jogosultságok esetében: a gyermekek lakóhelye.

(2) Halmazódó jogosultságok esetében a családi ellátásokat az (1) bekezdés szerint elsőbbséget élvezőként kijelölt jogszabályoknak megfelelően nyújtják. Az egyéb összeütköző jogszabály(ok)ból adódó családi ellátásokra való jogosultságot az előbb említett jogszabályok által előírt összegig felfüggesztik, és szükség esetén különbözeti kiegészítést nyújtanak az ezt

meghaladó összegre. Az ilyen különbözeti kiegészítést azonban nem kell biztosítani egy másik tagállamban lakóhellyel rendelkező gyermekek után, ha a szóban forgó ellátásra való jogosultság kizárólag a lakóhelyen alapul.

(3) Ha a 67. cikk alapján családi ellátások iránti kérelmet nyújtanak be azon tagállam illetékes intézményéhez, amelynek a jogszabályait alkalmazni kell, de nem az e cikk (1) és (2) bekezdése szerinti elsőbbség alapján:

- a) az intézmény haladéktalanul továbbítja a kérelmet azon tagállam illetékes intézményéhez, amelynek a jogszabályai az elsőbbség alapján alkalmazandók, tájékoztatja az érintett személyt és – a végrehajtási rendeletnek az ellátások ideiglenes folyósítására vonatkozó rendelkezéseinek sérelme nélkül – szükség esetén biztosítja a (2) bekezdésben említett különbözeti kiegészítést;
- b) azon tagállam illetékes intézménye, amelynek a jogszabályait az elsőbbség alapján alkalmazni kell, a kérelmet úgy kezeli, mintha azt közvetlenül hozzá nyújtották volna be, és az ilyen kérelemnek az első intézményhez történő benyújtása napját az elsőbbségi intézményhez történő benyújtás napjának tekintik.”

10 Az említett rendelet 76. cikke (4) és (5) bekezdésének szövege a következő:

„(4) Az e rendelet hatálya alá tartozó intézmények és személyek kötelesek egymást kölcsönösen tájékoztatni, és egymással együttműködni a rendelet helyes végrehajtásának biztosítása céljából.

[...]

Az érintett személyek kötelesek a lehető leghamarabb értesíteni az illetékes tagállamok és a lakóhely szerinti tagállamok intézményeit a személyi vagy családi helyzetükben bekövetkezett minden olyan változásról, amely befolyásolja az e rendelet szerint az ellátásokra való jogosultságukat.

(5) A (4) bekezdés harmadik albekezdésében megállapított tájékoztatási kötelezettség tiszteletben tartásának elmulasztása a nemzeti jog szerinti arányos intézkedések alkalmazását vonhatja maga után. Mindazonáltal ezek az intézkedések egyenértékűek a hazai jog szerint hasonló helyzetekben alkalmazandó intézkedésekkel, és az igénylők számára nem tehetik lehetetlenné, illetve túlzottan bonyolulttá az e rendelet által rájuk ruházott jogok gyakorlását.”

11 Ugyanezen rendelet 81. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Azt az igényt, nyilatkozatot vagy fellebbezést, amelyet egy tagállam jogszabályainak alkalmazásában e tagállam hatóságához, intézményéhez vagy bíróságához meghatározott időn belül be kellett volna nyújtani, el kell fogadni, ha azokat az előírt határidőn belül egy másik tagállam hasonló hatóságához, intézményéhez vagy bíróságához benyújtották. Ez esetben az a hatóság, intézmény vagy bíróság, amelyhez az igény, nyilatkozat vagy fellebbezés beérkezik, késedelem nélkül, közvetlenül vagy az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságainak közvetítésével továbbítja azt az először említett tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága, intézménye vagy bírósága számára. Az ilyen igény, nyilatkozat vagy fellebbezés hatáskörrel rendelkező hatósághoz, intézményhez vagy bírósághoz történő benyújtása napjának azt a napot kell tekinteni, amelyik napon azt a másodszor említett tagállam hatóságához, intézményéhez vagy bíróságához benyújtották.”

- 12 A 883/2004 rendelet „A járulékok beszedése és az ellátások visszatérítése” című 84. cikkének szövege a következő:

„(1) Az egyik tagállam intézményének járó járulékok beszedése és az egyik tagállam intézménye által nyújtott, de nem járó ellátások visszatérítése végrehajtható egy másik tagállamban az utóbbi tagállam megfelelő intézményének járó járulékok beszedésére és a jogosulatlanul felvett ellátások visszatérítésére vonatkozó eljárásoknak megfelelően és az alkalmazandó garanciák és kiváltságok alapján.

(2) A bíróságoknak és közigazgatási hatóságoknak a járulékok, kamat és egyéb díjak beszedésére, illetve az egyik tagállam jogszabályai szerint jogosulatlanul felvett ellátások visszatérítésére vonatkozó végrehajtható határozatait el kell ismerni, és végre kell hajtani a másik tagállam illetékes intézményének kérelmére, az utóbbi tagállam jogszabályaiban megállapított korlátokon belül és eljárásoknak megfelelően, valamint a hasonló határozatokra alkalmazandó egyéb eljárások szerint. Ezeket a határozatokat végrehajthatónak kell tekinteni az említett tagállamban, ha azt annak a tagállamnak a jogszabályai és egyéb eljárásai megkövetelik.

[...]

A 987/2009/EK rendelet

- 13 A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 284., 1. o.) 3. cikkének (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Bármely, [a 883/2004 rendelet] hatálya alá tartozó személy köteles továbbítani a megfelelő intézménynek minden tájékoztatást, dokumentumot vagy bizonyítékot, amely a helyzete, a családja helyzete, továbbá a jogai és kötelezettségei megállapításához, azok fenntartásához, valamint az alkalmazandó jog és az annak alapján fennálló kötelezettségei meghatározásához szükséges.”

- 14 E rendelet 60. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A családi ellátások iránti kérelmet az illetékes intézményhez kell címezni. [A 883/2004 rendelet] 67. és a 68. cikke alkalmazásának céljából az egész család helyzetét úgy kell figyelembe venni, mintha valamennyi érintett személy az érintett tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozna és ott tartózkodna, különösen az ilyen ellátások igénylésére való jogosultság szempontjából. Amikor az ellátások igénylésére jogosult személy nem él e jogával, a másik szülő vagy szülőnek tekintett személy, vagy a gyermek, illetőleg gyermekek gyámjaként eljáró személy vagy intézmény által benyújtott, családi ellátásokra vonatkozó kérelmet figyelembe kell vennie azon tagállam illetékes intézményének, amelynek a joga alkalmazandó.

(2) Az (1) bekezdésnek megfelelően megkeresett intézmény a kérelmező által nyújtott részletes információk alapján megvizsgálja a kérelmet, teljes egészében figyelembe véve a kérelmező családjának tényleges és jogi helyzetét.

Ha az intézmény úgy határoz, hogy [a 883/2004 rendelet] 68. cikkének (1) és (2) bekezdésével összhangban az elsőbbségi jog alapján saját joga alkalmazandó, az általa alkalmazott jogszabályoknak megfelelően kell nyújtania a családi ellátásokat.

Ha az intézmény úgy látja, hogy [a 883/2004 rendelet] 68. cikke (2) bekezdésével összhangban egy másik tagállam jogszabályainak értelmében lehetőség van különbözeti kiegészítésre való jogosultságra, a kérelmet az intézmény haladéktalanul továbbítja a másik tagállam illetékes intézményéhez, és erről tájékoztatja az érintett személyt; értesíti továbbá a másik tagállam intézményét a kérelemről hozott határozatáról, valamint a folyósított családi ellátások összegéről.

(3) Ha a kérelemmel megkeresett intézmény úgy határoz, hogy jogszabályai alkalmazhatóak, de nem [a 883/2004 rendelet] 68. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti elsőbbség alapján, haladéktalanul ideiglenes határozatot hoz az alkalmazandó elsőbbségi szabályokról, és a kérelmet [a 883/2004 rendelet] 68. cikke (3) bekezdésének megfelelően továbbítja a másik tagállam intézményéhez, értesítve erről a kérelmezőt is. Az intézmény az ideiglenes határozattal kapcsolatban két hónapon belül állást foglal.

Ha a kérelem beérkezésétől számított két hónapon belül nem foglal állást az az intézmény, amelyhez a kérelmet továbbították, a fent említett ideiglenes határozatot kell alkalmazni, és ez az intézmény folyósítja a jogszabályaiban előírt ellátásokat, valamint tájékoztatja a megkeresett intézményt a folyósított ellátások összegéről.

[...]

(5) Amennyiben az az intézmény, amely ideiglenes ellátást biztosított, többet fizetett a végső soron általa fizetendő összegnél, a végrehajtási rendelet 73. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően a többlet megtérítéséért az elsőbbség alapján felelős intézményhez fordulhat.”

A német jog

- 15 Az Einkommensteuergesetz (a jövedelemadóról szóló törvény) alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: EStG) 31. §-ának harmadik mondata előírja:

„A folyó naptári évben a családi támogatások adóvisszatérítés formájában havonta kerülnek kifizetésre.”

- 16 Az EStG 32. §-a (1) és (3) bekezdésének szövege a következő:

« (1) Gyermekek:

1. az adókötelezettel az első rokonsági fok szerint rokonságban lévő gyermekek,

[...]

3. A gyermek jogállás attól a naptári hónaptól kezdődik, amelyben a gyermek élve született, és minden olyan naptári hónapban fennáll, amelynek elsejét követően a gyermek nem töltötte be a 18. életévét.”

- 17 Az EStG 62. §-ának (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A 63. § értelmében vett gyermekek tekintetében a jelen törvény értelmében családi támogatásra jogosult minden olyan személy, aki:

1. belföldön lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik vagy

2. amennyiben belföldön lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel nem rendelkezik,
- a) az 1. § (2) bekezdése szerinti teljes körű jövedelemadó-kötelezettség alá tartozik, vagy
- b) úgy kell tekinteni, hogy az 1. § (3) bekezdése alapján teljes körű jövedelemadó-kötelezettség terheli.

[...]

- 18 Az EStG 63. §-ának (1) bekezdése értelmében:

„¹ Gyermekek:

1. a 32. § (1) bekezdése szerinti gyermekek,

[...]

² A 32. cikk (3) és (5) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell. [...].”

- 19 Az EStG 70. §-ának (2) bekezdése értelmében:

„¹ Amennyiben a családi támogatásra való jogosultság szempontjából releváns körülmények között változás következik be, a családi támogatások nyújtását a körülmények megváltozásának időpontjától kezdődően meg kell semmisíteni vagy módosítani kell. [...].”

- 20 Az Abgabenordnung (az adózás rendjéről szóló törvény) alapügyben alkalmazandó változatának 37. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az adójogviszonyból eredő igény az adó iránti igény, az adókedvezmény iránti igény, a kezességen alapuló igény, a járulékos adóügyi szolgáltatás iránti igény, a (2) bekezdés szerinti visszatérítés iránti igény, valamint az egyes adó jogszabályokban szabályozott adó-visszatérítés iránti igények.

(2) ¹ Az adó, adókedvezmény, kezességi összeg vagy járulékos adóügyi szolgáltatás jogalap nélküli megfizetése vagy visszafizetése esetén azt, akinek nevében a kifizetésre sor került, a kifizetés címzettjével szemben a megfizetett vagy visszafizetett összeg visszafizetése iránti igény illeti meg.

² Ez arra az esetre is vonatkozik, ha a ki- vagy visszafizetés jogalapja később megszűnik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 21 Az alapeljárás felperese lengyel állampolgár, aki több éve munkavállalóként dolgozik Németországban. Felesége Lengyelországban él közös gyermekükkel, aki 2008-ban született.
- 22 2016-ban az alapeljárás felperese családi támogatás iránti igényt nyújtott be Németországban, melynek során bizonyította, hogy Németországban munkaviszonyban áll, és házastársa Lengyelországban nem folytat keresőtevékenységet. A családi támogatást folyósító pénztár helyt adott e kérelemnek, azzal az indokkal, hogy az alapeljárás felperese keresőtevékenységének időszaka tekintetében az elsőbbség alapján a családi támogatásokra jogosító német jogszabályokat kell alkalmazni.

- 23 2019-ben a családi támogatásokra való jogosultság ellenőrzésére irányuló eljárás keretében a családi támogatást folyósító pénztár kérdőívet küldött az alapeljárás felperesének a szolgáltatott adatok megerősítése céljából, és tájékoztatást kért az illetékes lengyel hatóságoktól az alapeljárás felperese házastársának esetleges keresőtevékenységéről és a lengyel családi ellátásokra való jogosultságról.
- 24 Az említett hatóságok azt válaszolták, hogy ez utóbbi 2006 óta keresőtevékenységet folytat, és a lengyel mezőgazdasági szociális biztonsági rendszerben fizet járulékot, de nem részesül lengyel családi ellátásokban. Bár a Lengyelországban 2019-ben bekövetkezett jogszabálmódosítás óta ezentúl jövedelemre vonatkozó feltétel nélkül is igénybe lehetett venni az úgynevezett „családi 500+” ellátásokat, az alapeljárás felperesének házastársa azonban kijelentette, hogy nem kíván ilyen irányú kérelmet előterjeszteni.
- 25 E választ követően a családi támogatást folyósító pénztár az EStG 70. §-ának (2) bekezdése alapján 2020 októberétől megszüntette a német családi támogatások nyújtását a Lengyelországban a jogszabályban előírt családi ellátások összegének erejéig.
- 26 Egyébiránt a családi támogatást folyósító pénztár „illetékességgel kapcsolatos határozathozatal iránti kérelemben” arra kérte az illetékes lengyel hatóságokat, hogy 2019 júliusától kezdődően vizsgálják meg a családi ellátásokra való jogosultságot. E hatóságok többek között azt válaszolták, hogy az alapeljárás felperesének házastársa 2019. július 1-je óta nem részesült ilyen ellátásban, és nem kíván kérelmet benyújtani az ilyen ellátások iránt.
- 27 2021. január 6-i határozatával a családi támogatást folyósító pénztár megsemmisítette a 2019 júliusa és 2020 szeptembere közötti időszakra vonatkozó családi támogatások nyújtását a Lengyelországban jogszerűen előírt családi ellátások összegének erejéig, és követelte az alapeljárás felperesétől a túlfizetett családi támogatásoknak, vagyis ezeknek az ezen időszak során folyósított támogatásoknak megfelelő 1674,60 euró összeg visszatérítését.
- 28 Az e határozat módosítása iránti kérelmének elutasítását követően az alapeljárás felperese keresetet indított a Finanzgericht Bremen (brémai pénzügyi bíróság, Németország) előtt, amely a kérdést előterjesztő bíróság.
- 29 Keresetének alátámasztása érdekében az alapeljárás felperese azt állítja, hogy házastársa nem folytat keresőtevékenységet, mivel a szüleitől örökölt mezőgazdasági üzemben nem folyik termelés. A lengyel mezőgazdasági szociális biztonsági rendszerben fennálló biztosítást, amely után az alapeljárás felperese járulékot fizet, e gazdaság tulajdonjoga alapján létesítették, és ahhoz nem szükséges önálló mezőgazdasági tevékenység gyakorlása. Ezenkívül a jelen ítélet 27. pontjában említett időszakban a házastársa Lengyelországban nem igényelt családi támogatást és nem is részesült abban.
- 30 A családi támogatást folyósító pénztár többek között azt állítja, hogy az alapeljárás felperesének házastársa úgynevezett „családi 500+” ellátásokra jogosult, amelyek nyújtása 2019 júliusa óta nem függ jövedelemszerzéstől. Ezenkívül, amint az az illetékes lengyel hatóságoktól kapott információkból kitűnik, az említett házastársat úgy kell tekinteni, mint aki Lengyelországban folytat kereső tevékenységet. A 883/2004 rendelet 68. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontjából az következik, hogy a családi ellátások az elsőbbség alapján e tagállamban járnak, mivel az alapeljárás felperesének gyermeke és házastársa ott lakik.

- 31 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a Bíróságnak a 883/2004 rendelettel hatályon kívül helyezett 1408/71 rendeletre vonatkozó ítélkezési gyakorlatából, és különösen a 2010. október 14-i Schwemmer ítéletből (C-16/09, EU:C:2010:605) az következik, hogy a családi ellátásokra való jogosultságnak a más tagállamban fennálló ilyen jogosultság miatti felfüggesztése csak akkor képzelhető el, ha a családi ellátásokat e másik tagállam ténylegesen folyósítja, és ilyen folyósítás hiányában nincs jelentősége annak, hogy a kifizetés elmaradása kizárólag annak tudható be, hogy nem nyújtottak be erre irányuló kérelmet.
- 32 Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 883/2004 rendelet hatálya alatt fennálló helyzeteket illetően a Bundesfinanzhof (szövetségi pénzügyi bíróság, Németország) azt állapította meg, hogy az e rendelet 68. cikke (3) bekezdésének b) pontjában és 81. cikkében bevezetett fikció értelmében az azon tagállamban benyújtott családi ellátások iránti igényt, amelynek jogszabályai nem alkalmazandók az elsőbbség alapján, szintén olyan családi ellátás iránti igénynek kell tekinteni, amelyet ugyanabban az időpontban nyújtottak be abban a tagállamban, amelynek jogszabályai az elsőbbség alapján alkalmazandók, ami alapján megállapítható, hogy a jogosultság alaki feltételét az ezen államban benyújtott igény keretében teljesítették. A Bundesfinanzhof (szövetségi pénzügyi bíróság) szerint ez akkor is így van, ha az első államnak nincs tudomása a külföldi elem fennállásáról, mivel a kérelmező erről nem tájékoztatta, és így az említett kérelmet nem továbbítja a második tagállamnak. Ebből az következik, hogy e rendelet 68. cikkének rendelkezései csak akkor nem alkalmazhatók, ha abban a tagállamban, amelynek jogszabályai az elsőbbség alapján alkalmazandók, a jogosultság anyagi jogi feltételei – különösen a korhatár vagy a jövedelmi küszöb túllépése miatt – nem teljesülnek.
- 33 A kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a 883/2004 rendelet célja – amint az a (35) preambulumbekkezdéséből kitűnik –, hogy elkerülje az ellátások indokolatlan halmozódását a több tagállam jogszabályai szerinti családi ellátásokra való jogosultságok halmozódása esetén, így az e rendelet 68. cikkében említett elsőbbségi szabályok főszabály szerint nem járhatnak azzal a hatással, hogy a jogosultnak alacsonyabb szintű ellátást nyújtsanak annál, mint amelyet akkor folyósítanak, ha nem alkalmaznák ezeket az elsőbbségi szabályokat.
- 34 Az említett rendelet 68. cikkének (3) bekezdését illetően a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a jelen ítélet 32. pontjában leírt igények azonos kezelése, amely e rendelkezésben szerepel és a jogosult számára az eljárás egyszerűsítésére irányul, nincs hatással arra, hogy a családi ellátások nyújtása iránti igények benyújtásának határidejét és az ilyen ellátások visszamenőleges nyújtásának lehetőségét továbbra is a nemzeti jogszabályok szabályozzák, és hogy következésképpen Lengyelországban ilyen igényt évente és előzetesen kell benyújtani. Ezenkívül az e (3) bekezdés a) pontjában említett eljárás csak arra a helyzetre vonatkozik, amikor egy olyan családi ellátás iránti igényről kell határozatot hozni, amelyet még nem bíráltak el.
- 35 Mindazonáltal, ha nem ez az eset áll fenn, és a 883/2004 rendelet 68. cikkének (1) bekezdésében előírt elsőbbségi szabályokat kell alkalmazni egy olyan helyzetben, mint amilyenről az alapügyben szó van, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az érintett tagállamok között az elsőbbséget a jogosultság megszerzésének a nemzeti jog által előírt feltételei vagy az e rendelet 11–16. cikkében említett kritériumok alapján kell-e meghatározni. E második esetet illetően a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy az említett személy ezzel ellentétes állítása ellenére is vélelmezni kell-e azt, hogy az adott személy valamely tagállamban munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként folytat tevékenységet, amennyiben ezt e tagállam illetékes hatóságai tanúsítják.

36 E körülmények között a Finanzgericht Bremen (brémai pénzügyi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Lehetővé teszi-e a 883/2004/EK rendelet 68. cikke, hogy a gyermek után járó német ellátást egy másik tagállamban fennálló elsőbbségi jogosultságra való hivatkozással utólag részben abban az esetben is visszaköveteljék, ha a gyermek után a másik tagállamban nem állapítottak meg és nem folyósítanak családi ellátást, és ennek következtében a német jog szerint jogosultnál maradó összeg nem éri el a gyermek után járó német ellátást?
- 2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén[, a]nnak a kérdésnek a megválaszolása, hogy a 883/2004/EK rendelet 68. cikke értelmében a több tagállam által fizetendő ellátásokat milyen okokból kell nyújtani, illetve a koordinálandó jogok mi alapján nyílnak meg, a nemzeti szabályozás által meghatározott jogosultsági feltételekhez vagy ahhoz igazodik, hogy a 883/2004/EK rendelet 11–16. cikke szerint az e rendelet hatálya alá tartozó személyek milyen tényállás alapján tartoznak az egyes tagállamok jogszabályainak a hatálya alá?
- 3) Abban az esetben, ha a meghatározó szempont abban a kérdésben rejlik, hogy az érintett személyek a 883/2004 rendelet 11–16. cikke értelmében milyen kritérium alapján tartoznak az érintett tagállamok jogszabályainak hatálya alá [a 883/2004 rendelet] 1. cikkének a) és b) pontjával, valamint 11. cikke (3) bekezdésének a) pontjával összefüggésben értelmezett 68. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy vélelmezni kell, hogy valamely személy egy másik tagállamban munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenységet folytat, vagy olyan helyzet áll fenn, amely a társadalombiztosítási jog szempontjából akkor is az ilyen tevékenységgel esik egy tekintet alá, ha a másik tagállam társadalombiztosítási pénztára »mezőgazdasági termelőként« igazolja a biztosítás meglétét, és a családi ellátások tekintetében illetékes intézmény ebben az államban megerősíti a keresőtevékenység fennállását, még akkor is, ha az érintett személy arra hivatkozik, hogy a biztosítás kizárólag a hasznos mezőgazdasági területként bejegyzett, de valójában nem hasznosított mezőgazdasági üzem tulajdonához kapcsolódik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 37 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 883/2004 rendelet 68. cikkét, amely meghatározza a családi ellátások halmozódására vonatkozó elsőbbségi szabályokat, úgy kell-e értelmezni, hogy az lehetővé teszi azon tagállam intézménye számára, amelynek a jogszabályai az e cikk (1) bekezdésében említett feltételek szerint nem elsőbbségiek, hogy az érdekelt személytől követelje az e tagállamban folyósított ilyen ellátások részleges visszatérítését egy másik tagállamnak az elsőbbség alapján alkalmazandó jogszabályaiban előírt, ilyen ellátásokra való jogosultság fennállása miatt, még akkor is, ha e másik tagállamban semmilyen családi ellátást nem állapítottak meg és nem is folyósítottak.
- 38 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az a munkavállaló, aki az alapeljárás felpereséhez hasonlóan az egyik tagállamban dolgozik, és családja valamely másik tagállam területén él, a 883/2004 rendelet 67. cikkének hatálya alá tartozik.
- 39 A 883/2004 rendelet 67. cikke kimondja azt az elvet, amelynek értelmében az adott személy az ellátások folyósítása szempontjából illetékes tagállamtól eltérő tagállamban lakó családtagjai után olyan módon jogosult családi ellátások igénylésére, mintha e családtagok az illetékes tagállamban

rendelkezzenek lakóhellyel. Így e cikk célja a migráns munkavállalók számára a családi támogatások igénybevételének megkönnyítése a munkavállalásuk helye szerinti államban azon esetekben, amikor a családjuk nem tartott velük (lásd ebben az értelemben: 2019. szeptember 18-i Moser ítélet, C-32/18, EU:C:2019:752, 35. és 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 40 Márpedig ez az asszimilációs elv nem abszolút jellegű abban az értelemben, hogy amennyiben a különböző jogszabályok alapján az ellátásokra való többszöri jogosultság áll fenn, a 883/2004 rendelet 68. cikkében előírt, halmozódást tiltó rendelkezések alkalmazandók (lásd ebben az értelemben: 2022. október 13-i DN [Családi ellátások visszatérítése] ítélet, C-199/21, EU:C:2022:789, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 Amint az a 883/2004 rendelet (35) preambulumbekzdéséből kitűnik, e szabályok célja a családi ellátásokra való jogosultságok halmozódása esetén az ellátások indokolatlan halmozódásának elkerülése.
- 42 Így a 883/2004 rendelet 68. cikke (1) bekezdésének a) pontja meghatározza az elsőbbségi szabályokat arra az esetre, ha az ellátásokat egynél több tagállam nyújtja különböző jogcímenen, míg e bekezdés b) pontja az azonos jogcímen járó ellátások elsőbbségi sorrendjét határozza meg. E cikk (2) bekezdése értelmében a halmozódó jogosultságok esetében a családi ellátásokat az említett cikk (1) bekezdése szerint kijelölt jogszabályoknak megfelelően nyújtják, és az egyéb összeütköző jogszabályból adódó családi ellátásokra való jogosultságot az előbb említett jogszabályok által előírt összegig felfüggesztik, és szükség esetén különbözeti kiegészítést nyújtanak az ezt meghaladó összegre.
- 43 Ezen elsőbbségi szabályok alkalmazhatóságát illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy ahhoz, hogy adott esetben megállapítható legyen az ilyen halmozódás fennállása, nem elég az, hogy az ellátásokra való jogosultság fennálljon az érintett gyermek lakóhelye szerinti tagállamban, és ezzel párhuzamosan pusztán lehetőség legyen annak folyósítására egy másik tagállamban. Az is szükséges továbbá, hogy az érdekelt személy valamennyi, az említett állam jogszabályai által előírt formai és tartalmi feltételnek megfeleljen, amelyek között adott esetben szerepelhet az a feltétel is, hogy előzetes kérelmet terjesszen elő az ilyen ellátások kifizetése érdekében (lásd ebben az értelemben: 2010. október 14-i Schwemmer ítélet, C-16/09, EU:C:2010:605, 52. és 53. pont; 2022. október 13-i DN [Családi ellátások visszatérítése] ítélet, C-199/21, EU:C:2022:789, 34. és 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 Ezt az ítélkezési gyakorlatot, amely az 1408/71 rendelet 76. cikkében előírt elsőbbségi szabályokra vonatkozik, nem kérdőjelezte meg a 883/2004 rendelet 68. cikkének (3) bekezdésében előírt mechanizmus bevezetése.
- 45 E tekintetben a 883/2004 rendelet 68. cikke (3) bekezdésének a) pontjából kitűnik, hogy azon tagállam illetékes intézménye, amelyhez családi ellátások iránti kérelmet nyújtanak be, de amelynek jogszabályai ugyanezen cikk (1) és (2) bekezdése értelmében az elsőbbség alapján nem alkalmazandók, haladéktalanul továbbítja e kérelmet azon tagállam illetékes intézményéhez, amelynek jogszabályai az elsőbbség alapján alkalmazandók, tájékoztatja az érintett személyt, és adott esetben – a 987/2009 rendelet 60. cikkének az ellátások ideiglenes folyósítására vonatkozó rendelkezéseinek sérelme nélkül – nyújtja az e cikk (2) bekezdésében említett különbözeti kiegészítést.

- 46 Ez utóbbi cikket illetően, amelyet a 883/2004 rendelet 67. és 68. cikkére való hivatkozás miatt e cikkek alapján kell vizsgálni (lásd ebben az értelemben: 2019. szeptember 18-i Moser ítélet, C-32/18, EU:C:2019:752, 34. pont) meg kell állapítani, hogy e cikk (3) bekezdésének első albekezdésében úgy rendelkezik, hogy az az intézmény, amelyhez családi ellátások nyújtása iránti igényt nyújtottak be, és amely úgy véli, hogy a jogszabályai nem elsőbbség alapján alkalmazandók, ideiglenes határozatot hoz az alkalmazandó elsőbbségi szabályokról, és e kérelmet továbbítja a másik tagállam intézményéhez, értesítve erről a kérelmezőt is. Ugyanezen bekezdés második albekezdése pontosítja, hogy ha az az intézmény, amelyhez az említett kérelmet továbbították, a kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül nem foglal állást, az elsőként megkeresett intézmény ideiglenes határozatát kell alkalmazni, és ez az intézmény folyósítja a jogszabályaiban előírt ellátásokat.
- 47 Így a 987/2009 rendelet 60. cikkének szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy az a tagállami intézmény, amelyhez családi ellátások nyújtása iránti kérelmet nyújtottak be, és amely úgy véli, hogy a jogszabályai nem elsőbbség alapján alkalmazandók, a vélelmezetten elsőbbség alapján illetékes intézmény állásfoglalásának hiányában köteles az e jogszabályok által előírt ellátásokat folyósítani.
- 48 Következésképpen ilyen esetben ezen intézmény nem függesztheti fel az említett családi ellátások folyósítását az elsőbbség alapján alkalmazandónak tekintett jogszabály által esetlegesen előírt összeg erejéig, és nem nyújthatja azokat különbözőzeti kiegészítésként sem az ezen összeget meghaladó rész tekintetében.
- 49 Ezt az értelmezést egyébként a 987/2009 rendelet 60. cikkének (5) bekezdése is megerősíti, amely előírja, hogy amennyiben valamely intézmény, amely ideiglenes ellátást biztosított, többet fizetett a végső soron általa fizetendő összegnél, a többlet megtérítéséért az elsődlegesen felelős intézményhez fordulhat.
- 50 Ezenkívül a 883/2004 rendelet 68. cikke (3) bekezdésének b) pontja előírja, hogy az az illetékes intézmény, amelynek a jogszabályait az elsőbbség alapján alkalmazni kell, a kérelmet úgy kezeli, mintha azt közvetlenül hozzá nyújtották volna be, és az ilyen kérelemnek az első intézményhez történő benyújtása napját az elsőbbségi intézményhez történő benyújtás napjának tekintik.
- 51 A 883/2004 rendelet 68. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseit kiegészítik e rendelet 81. cikkének rendelkezései, amelyek értelmében az igénynek az ellátás nyújtására felkért tagállamon kívüli másik tagállam hatósága, intézménye vagy bírósága elé történő terjesztése ugyanolyan hatással bír, mint ha az igényt közvetlenül az előbbi tagállam illetékes hatósága elé terjesztették volna és az ilyen igénynek az első tagállamban történő benyújtása napjának azt a napot kell tekinteni, amelyik napon azt az elsőbbségi intézményhez benyújtották.
- 52 E rendelkezések célja a migráns munkavállalók mozgásának megkönnyítése azáltal, hogy – a különböző tagállamokban fennálló közigazgatási eljárások összetettségére tekintettel – adminisztratív szempontból egyszerűsíti az eljárásukat, valamint annak elkerülése, hogy pusztán formális okokból az érintetteket megfossszák a jogaiktól (lásd ebben az értelemben: 2022. szeptember 29-i Chief Appeals Officer és társai ítélet, C-3/21, EU:C:2022:737, 26. pont).
- 53 Így, mivel az érdekelt által benyújtott igényt automatikusan továbbítani kell azon tagállam illetékes hatóságának, amelynek a jogszabályait elsőbbség alapján alkalmazni kell, és azon fikcióra tekintettel, hogy a kérelemnek az illetékes hatósághoz történő benyújtási időpontját kell az elsőbbség alapján eljáró hatósághoz történő benyújtás időpontjának tekinteni, a jelen ítélet

43. pontjában említett azon feltétel, hogy előzetes kérelmet nyújtottak be, főszabály szerint már nem szükséges annak értékeléséhez, hogy fennáll-e az ellátások halmozódása az elsőbbségi szabályok alkalmazása céljából.
54. Ugyanakkor az az elsőbbség alapján illetékes tagállam jogszabályai által előírt összes többi alaki és anyagi feltételt tiszteletben kell tartani, mivel meg kell különböztetni a családi ellátások iránti kérelem benyújtását az ilyen ellátásokban való részesüléshez való jogtól (lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i Trapkowski ítélet, C-378/14, EU:C:2015:720, 46. pont; 2022. október 13-i DN [Családi ellátások behajtása] ítélet, C-199/21, EU:C:2022:789, 42. pont).
55. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a tagállamok továbbra is hatáskörrel rendelkeznek szociális biztonsági rendszereik kialakítására, és minden tagállam szabadon határozhatja meg a társadalombiztosítási ellátás nyújtásának feltételeit, ezen ellátások összegét és folyósításának időtartamát, valamint az ellátások iránti kérelmek benyújtására vonatkozó határidőket (2022. szeptember 29-i Chief Appeals Officer és társai ítélet, C-3/21, EU:C:2022:737, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
56. Ezenkívül a 883/2004 rendelet 1. cikke a) és b) pontjának szövegéből – amely a munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenységet úgy határozza meg, mint olyan tevékenységet vagy helyzetet, amelyet e tevékenység végzésének vagy azzal egyenértékű helyzet fennállásának helye szerinti tagállam szociális biztonsági jogszabályai ilyenként kezelnek – az következik, hogy annak megítélése, hogy valamely személy ilyen, az e rendelet 68. cikke szerinti tevékenységet folytat-e, azon tagállam illetékes intézményének feladata, amelyben e tevékenységet végzik.
57. Mivel ugyanis a családi ellátások nyújtásáról szóló határozat az érintett tagállam jogszabályainak értelmezésétől és alkalmazásától függ, egy másik tagállam intézménye nem tudja értékelni, hogy valamennyi feltétel teljesül-e. Ezen intézménynek tehát annak megállapítására kell szorítkoznia, hogy egy másik tagállam illetékes intézménye ténylegesen nyújtott-e családi ellátásokat az érintett személynek, avagy megtagadta azok nyújtását a jogosulttól (lásd ebben az értelemben: 1983. február 3-i Robards ítélet, 149/82, EU:C:1983:26, 11. pont).
58. A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a családi támogatások iránti eredeti kérelem Németországban történő benyújtásakor e tagállam elsődlegesen illetékes tagállamként adott helyt a kérelemnek anélkül, hogy elindította volna a 987/2009 rendelet 60. cikkének (3) bekezdése szerinti mechanizmust.
59. A Németországi Szövetségi Köztársaság csak egy későbbi ellenőrzés során, a Lengyelországban alkalmazandó jogszabályok módosítása nyomán állapította meg, hogy a jogszabályai már nem a 883/2004 rendelet 68. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében vett elsőbbségi szabályok, és erről tájékoztatta mind a családi támogatások kedvezményezettjét, mind pedig az illetékes lengyel intézményt, mivel ez utóbbi az e rendelet 68. cikkének (3) bekezdésével bevezetett mechanizmusnak megfelelően köteles a kérelmet úgy kezelni, mintha azt közvetlenül hozzá nyújtották volna be, méghozzá az illetékes német intézményhez történő benyújtás napján.
60. E tekintetben pontosítani kell, hogy a „kérelem” fogalma, amely nem azonosítható a ténnyel, hogy egy tagállam hatóságaitól továbbra is rendszeres ellátásban részesül, az érintett személytől adminisztratív lépést követel meg (lásd ebben az értelemben: 2022. szeptember 29-i Chief Appeals Officer és társai ítélet, C-3/21, EU:C:2022:737, 31. pont), hasonlóan az alapeljárás

felperesének adminisztratív lépéséhez, aki a szolgáltatott adatok megerősítése érdekében válaszolt a családi támogatásokra való jogosultság ellenőrzésére irányuló eljárás keretében küldött kérdőívre.

- 61 Abban az esetben, ha a családi támogatások nyújtásához a lengyel jogszabályok által előírt minden egyéb alaki és érdemi feltétel teljesül, a Lengyel Köztársaság nem hozhat fel ezen igénnyel kapcsolatban tisztán alaki érveket a családi ellátások nyújtása megtagadásának alátámasztására. Ez annál is inkább így van, mivel azok az okok, amelyek miatt valamely személy megtagadja vagy nem kívánja benyújtani a hivatalos igényt, nem befolyásolják a Bíróság által adott választ (lásd ebben az értelemben: 2010. október 14-i Schwemmer ítélet, C-16/09, EU:C:2010:605, 54. pont).
- 62 E körülmények között, ha az elsőbbség alapján illetékes lengyel intézmény nem folyósítja az alapügyben szóban forgó családi ellátásokat, és nem foglal állást a továbbítás iránti kérelemről, a német intézménynek mint az elsőként megkeresett intézménynek kétségtelenül folyósítania kell a jogszabályai alapján előírt ellátásokat, ezt követően azonban kérheti a 883/2004 rendelet rendelkezései alapján őt terhelő összeget meghaladó családi ellátások összegének visszatérítését az illetékes lengyel intézménytől.
- 63 Amint azt a Bíróság már megállapította, a 883/2004 rendelet 68. cikke (3) bekezdése a) pontjának és a 987/2009 rendelet 60. cikke (2) és (3) bekezdésének megfelelően az elsőbbség alapján illetékes tagállam intézménye és a másodlagosan illetékes tagállam intézménye kölcsönösen kapcsolódik egymáshoz, és e két intézmény feladata a családi ellátások kérelmezője által az egyik intézményhez benyújtott kérelem közös elbírálása (lásd ebben az értelemben: 2021. november 25-i Finanzamt Österreich [Segélymunkások számára járó családi támogatások] ítélet, C-372/20, EU:C:2021:962, 66. pont).
- 64 Ezenkívül a lojális együttműködésnek a 987/2009 rendelet 60. cikkének (5) bekezdésében pontosított elvéből, valamint a 883/2004 rendelet 84. cikkéből az következik, hogy valamely tagállam megkövetelheti egy másik tagállamtól a túlfizetett családi ellátás visszatérítését, még visszamenőlegesen is, amennyiben a második tagállam szabályozásában előírt alaki és anyagi feltételek a múltira nézve teljesítettnek minősülnek.
- 65 Bármely más értelmezés, amely azt róná fel az illetékes intézmények egyikének, hogy nem működött együtt a jogosultnak folyósítandó családi támogatások összegét illetően, vagy amely arra kötelezné ez utóbbit, hogy térítse vissza a valamely intézmény által kifizetett azon összegeket, amelyek folyósítása nem ezen intézmény feladata, egyértelműen ellentmondana a halmozódást tiltó szabályok céljának, amelyek arra irányulnak, hogy a több tagállamtól ellátásban részesülő kedvezményezett számára biztosítsák az ellátások teljes összegét, amely az ezen államok csupán egyikének jogszabályai szerint járó, legkedvezőbb ellátás összegének felel meg (lásd ebben az értelemben: 2010. október 14-i Schwemmer ítélet, C-16/09, EU:C:2010:605, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. szeptember 18-i Moser ítélet, C-32/18, EU:C:2019:752, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 66 Ebben az összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy a 883/2004 rendelet 76. cikkének (4) bekezdéséből többek között az következik, hogy noha az e rendeletben említett hatóságok kötelesek észszerű időn belül válaszolni minden megkeresésre, és kötelesek az érintett személyeket ellátni minden olyan információval, amely az e rendelet által rájuk ruházott jogok érvényes gyakorlásához szükséges, e személyek maguk is kötelesek a lehető leghamarabb értesíteni az illetékes tagállamok és a lakóhely szerinti tagállamok intézményeit a személyi vagy

családi helyzetükben bekövetkezett minden olyan változásról, amely befolyásolja az említett rendelet szerint az ellátásokra való jogosultságukat (lásd ebben az értelemben: 2022. szeptember 29-i Chief Appeals Officer és társai ítélet, C-3/21, EU:C:2022:737, 34. pont).

- 67 A jelen ügyben, abban az esetben, ha azt kellene megállapítani, hogy az alapeljárás felperesének azon nyilatkozata, amely szerint a házastársa nem dolgozik Lengyelországban, nem felel meg a valóságnak – aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata –, a tájékoztatási kötelezettség ilyen be nem tartásának orvoslása azonban nem az ellátások 883/2004 rendelet 68. cikke alapján történő visszatéríttetése, hanem a nemzeti jog által előírt arányos intézkedések alkalmazása, amelyeknek e rendelet 76. cikke (5) bekezdésének megfelelően ezenkívül tiszteletben kell tartaniuk az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét (lásd ebben az értelemben: 2022. szeptember 29-i Chief Appeals Officer és társai ítélet, C-3/21, EU:C:2022:737, 43. pont).
- 68 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 883/2004 rendelet 68. cikkét, amely meghatározza a családi ellátások halmozódása esetén alkalmazandó elsőbbségi szabályokat, úgy kell értelmezni, hogy az ugyan nem teszi lehetővé azon tagállam intézménye számára, amelynek a jogszabályai az e cikk (1) bekezdésében említett feltételek szerint nem elsőbbségek, hogy az érdekelt személytől egy másik tagállamnak az elsőbbség alapján alkalmazandó jogszabályaiban előírt ilyen ellátásokra való jogosultság fennállása miatt követelje az e tagállamban folyósított ezen ellátások részleges visszatérítését, ha e másik tagállamban semmilyen családi ellátást nem állapítottak meg és nem is folyósítottak, azt azonban lehetővé teszi ezen intézmény számára, hogy az elsőbbség alapján illetékes intézménytől követelje az ellátások azon összegének visszatérítését, amely meghaladja az említett rendelet rendelkezései alapján őt terhelő összeget.

A második és a harmadik kérdéstről

- 69 Figyelemmel az első kérdésre adott válaszra, a második és a harmadik kérdést nem kell megválaszolni.

A költségekről

- 70 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 68. cikkét, amely meghatározza a családi ellátások halmozódása esetén alkalmazandó elsőbbségi szabályokat,

a következőképpen kell értelmezni:

az ugyan nem teszi lehetővé azon tagállam intézménye számára, amelynek a jogszabályai az e cikk (1) bekezdésében említett feltételek szerint nem elsőbbségek, hogy az érdekelt személytől egy másik tagállamnak az elsőbbség alapján alkalmazandó jogszabályaiban előírt

ilyen ellátásokra való jogosultság fennállása miatt követelje az e tagállamban folyósított ezen ellátások részleges visszatérítését, ha e másik tagállamban semmilyen családi ellátást nem állapítottak meg és nem is folyósítottak, azt azonban lehetővé teszi ezen intézmény számára, hogy az elsőbbség alapján illetékes intézménytől követelje az ellátások azon összegének visszatérítését, amely meghaladja az említett rendelet rendelkezései alapján őt terhelő összeget.

Aláírások